

OBSAH.

	Str.
Předmluva	5—7
I. Krise v Německu	9—37
<p>Charakteristika doby (9). — Oswald Spengler a jeho nauka o stárnutí kultur a úpadku Západu. Spenglerovi kritikové. Posouzení Spenglerova pesimismu a souvislost s jeho politickou orientací; jeho spisy politické (9—14). — Rudolf Eucken, jeho noologická metoda a nauka o samostatnosti duševního života. Idealism jako filosofie útěchy (14—15). — Kritika víry v nadvědomí, německé empiriofobie a Kantovy praktické filosofie (16—17). — Paul Natorp: rozbor jeho spisů »Sozialidealismus« a »Vorlesungen über praktische Philosophie« (17—25). — Leonhard Nelson a formalism jeho etiky (25—24). — Georg Simmel; spisy; Machotkův referát o Simmelovi jako morálním mysliteli. Nová fáse Simmelova myšlení (vliv Husserlův a návrat ke Kantovi, 24—30). — Pokus o doplnění Kantovy etiky: Bruno Bauch (30—31). — Nové proudy v protestantských církvích: kulturní pokání, snahy o sjednocení křesťanstva, sociální směry, t. zv. theologie krise (30—34). — Spisy menší a méně významné: H. Pichler, J. M. Verweyen, Chr. Schrempf, R. Schaffer, F. Thor, S. Freud, K. Wolff, E. Mally, G. Freudenberg (34—37).</p>	
II. Německá filosofie hodnot	38—76
<p>Význam Fr. Brentana: jeho nauka o evidenci srdce: hlavní myšlenky spisu »Über den Ursprung sittlicher Erkenntnis« (38—41). F. Weltsch a O. Kraus: Diskuse o evidenci a sankci v etice, Přehled starších teorií o hodnotách (41—44). — Heinrich Rickert: celá filosofie naukou o hodnotách; pravda jakožto hodnota teoretická. Pojem kultury; hodnoty teoretické i ateoretické, sociální a asociální. Statek a hodnota. Rozbor kulturních sfér podle hodnot. (44—46). Hodnoty mravní závazné pro vůli. Problém nedokázatelnosti hodnot. Jejich stupnice a pojem »Voll-Endung«. Gegenwartsgüter, Zukunftsgüter, Ewigkeitsgüter (46—48). — Význam hierarchie hodnot. Je Rickertova argumentace nezávislá na zkušenosti? (48—49). — William Stern: Spojitost teorie hodnot s metafysikou.</p>	

Selbstwerte, Dienstwerte, Strahlwerte, Hierarchický monism a pantheism Sternův. Veškerenstvo absolutní hodnotou. Relativnost pojmu osoby. Pojem introcepce. Strahlwerte a jejich odstupňování. Introcepce základním pravidlem etickým. Příbuznost nauky Sternovy s Rickertem, Eückenem atd. (49—55.) — Max Scheler: Výklad a kritika fenomenologické metody (55—58). Schelerovy distinkce: hodnoty a statky. »Güterethik« končí v hedonismu. Odmítnutí etik výsledkových a zřetelů účelových. Hodnoty jeho kvality (55—61). Schelerova metoda je sekundární reflexí o zkušenostech v pojmech uložených. Absolutism Schelerovy teorie. Kritika jeho soustavy: specifická zákonitost věcí hodnotných a dějů o hodnoty ty opřených (61—64). Psychologické potřeby Schelerovy a kritika Kantovy nauky o dobré vůli. O pojmu apriority. Schelerova klasifikace hodnot a kriteria pro jejich stupnici: trvalost a dělitelnost hodnot, hloubka uspokojení, fundování hodnot. Kritika eudaimonismu (64—75). — Dietrich v. Hildebrand: »Sittlichkeit und ethische Werterkenntnis.« Spočívá mravnost na poznání hodnot? Vyplývá z něho? Slepota k hodnotám. Předpoklady pro citění hodnot. Množství hloubkových rozdílů. Prosté zření a konstatování hodnot nestačí ani teoreticky ani mravně. »Wertantwort«. Chceme? A proč právě dobro? (75—76.)

III. Německá filosofie hodnot. (Pokračování.) 77—108

Nicolai Hartmann: jeho synergism a etický absolutism. Etika apriorní a relativní. Kontemplativní a normativní. Analogie mezi geometrií a etikou. Proč nelze hodnoty objeviti pouze v reálném. Jsou hodnoty kategorie, t. j. základní zákony jsoucna, či nejsou? Hodnoty jako pojmy, zákonitost kvalit a nesnáze s jejím konstatováním (77—83). Patří »Forderungscharakter« k fenoménu hodnot? Hartmannova kritika etických -ismů. Kantova nauka křivdou životu (83—86). Hodnota jako essentia. Kritika tohoto názoru. Co znamená apriornost hodnot (86—90). Person- und Aktwerte. Může býti předmětem činnosti mravní jen osoba? Několikýrý smysl relativnosti hodnot. Posouzení spisu Hartmannova. Poměr k Schelerovi. Poměr k náboženské víře. Nesnáze s klasifikováním hodnot (90—96). — Hans Driesch: »Die sittliche Tat«. Etika a morálka není totéž. Nutnost pomyslného, předpokládaného posledního cíle. Drieschova kritika mnohoznačného pojmu hodnota. Jeho reserva v otázce svobody. Poměr ke Kantovi a fenomenologům. »Das Endganze«. Závislost etiky na metafysice. »Dichotomická místa«, t. j. normy odpovídající různým předpokladům metafysickým (96—100). Pohledy do konkrétního života. Pravá osvěta (100—102). — August Messer a jeho význam pro poznání vědeckého »ducha doby«. Jeho názor o fenomenologické metodě; poměr k náboženství a k Ottovu spisu »Das Heilige«. Ohraničení etiky proti sféře práva. Trvalé smýšlení a vůle. Nedefinovatelnost pojmů hodnoty. Messerova klasifikace hodnot a úvaha o rozmanitosti klasifikací. Souduy hod-

notíci nejsou jen dílem rozumu. Rozšíření noetiky v tomto směru (102—105). Trídění teorií etických. Relativnost pojmu »dobrý«. Messerovy pochybnosti o hierarchii hodnot. Momenty kvantitativní. Pojem svědomí. Messerův objektivism. Mravní předpoklady teorie. Platnost a důvod závaznosti u norem mravních. Kritika způsobu, jak Messer tuto otázku řeší (105—108).

IV. Současný stav francouzské etiky . . . . . 109—122

001 Roztrídění směrů francouzské filosofie: eklekticism, pozitivism, bergsonism (109—110). — Eklekticism: odhad jeho významu u Brocharda. D. Parodi, A. Fouillée, J. M. Guyau, L. Brunschwig (110—115). — Positivism: Lévy-Bruhl, Belot, Rauh, Lalande. Charakteristika »morální vědy« podle školy Durkheimovy. A. Bayet a Gustave Belot. Frédéric Rauh a A. Rey (115—115). — Bergsonův vliv: G. Sorel, Jul. Gaultier, J. Weber, M. Pradines, Ed. Le Roy (115—117). — Uzavřenost francouzského myšlení filosofického. Dalekosáhlá závislost etiků na sociologii a psychologii. Význam sociologie pro mravní otázky a meze její kompetence. Kritika nauky Lévy-Bruhlovy; analogie s Marxem; Lévy-Bruhl se problému etického ani nedotýká. Etika není pozitivní v jeho smyslu. Podle čeho se hodnotí společenské útvary? Důsledky, jež autorita společnosti má u Ch. Bouglé a P. Fauconneta (117—120). — Ohraničení etiky proti psychologii. Mlčení Bergsonovo a jeho příčiny: proměnlivé universum a spoléhání na intuici. Bergson svou povahou přírodovědec (120—121). — Logicistický směr ve Francii. Obnova platonismu: Jul. Benda a René Berthelot. Konec francouzského modernismu. Nové posice katolicismu. (121—122.)

V. Anglie a Spojené státy . . . . . 123—157

Klasická díla etická z doby starší: Martineau, Sidgwick, Green. Charakter anglické filosofie. Myšlenková pasivnost dominií. Vymírající generace idealistů anglických. Noví realisté. B. Russell. V čem je síla Russellova (123—125). — Díla G. E. Mooreova nejlepší anglickou etikou. Mravní hodnoty jako nedefinovatelné kvality. Zákon organických celků. Souhlas s Brentanem. E. F. Carrit (125—126). — Význam Johna Dewey v Americe. Činná škola, experimentalism, sklon k imperpersonalismu. Americká záliba v ideji růstu a kypění života (126—128). Etické názory u Deweye a jeho spolupracovníka Tuftse. Odpor k abstrakcím. Silné a slabé stránky meliorismu. Deweyův protest proti ideji »nejvyššího dobra«. Snaha po konkrétnosti. Definice »mravní situace«. Růst sám jako jediný mravní cíl (128—134). — Dewey a Tufts: Ethics. Obsah a charakteristika díla. Sociologické základy a psychologie volby (134—140). Deweyova kritika historických teorií etických. Nedoznaný předpoklad Deweyův (140—145). Americká teorie hodnot:

Urban, Picard, Dashiell, Prall, R. B. Perry: *General Theory of Value*. Rozbor tohoto díla. Poměr zájmu k hodnotě: dynamika založená na intenzitě zájmu. Rozdíl absolutismu a objektivismu v teorii hodnot a v etice (143—147). — Symposion harvardského kongresu o basi objektivních soudů v etice: Ryan, Lévy-Bruhl, Ross, Calkinsová, Adams, Oakleyová (147—153). — Felix Adler: *An Ethical Philosophy of Life*. Rozbor díla Adlerova (153—159).

VI. Etika u Rusů a u nás . . . . . 158—199

VI. Solovjov a jeho vliv. N. O. Losskij. Vliv idealismu německého mezi Rusy: S. Frank, G. Vyšeslavcev, E. Gurvič, A. Losev, A. Rubinstein, V. Savalskij. Vliv Benthamův u P. Pokrovského. S. Hessen a N. Čiževskij. Spisy o mravních problémech v díle Dostojevského a Tolstého. P. A. Kropotkin (158—164). — T. G. Masaryk (164). — Positivní etika Fr. Krejčího: rozbor spisu (164—167). — In. Arn. Bláhy *Filosofie mravnosti*, rozbor (167—171). — Čádova *Etika individuální* (171—174). — *Obecná úvaha o vědecké situaci u nás* (174—177). *Machotkova Kritika Durkheima* (177—178). St. Kamarýt: *estetism v jeho spisu O jednoznačnosti mravního soudu* (178—181). — »Přirozené morálky«. Ot. Chlup. — Vlad. Hoppe. V. Stuchlík; Em. Svoboda; E. Chalupný; F. Weyr (181—189). — *Hranice etiky a poměr k teologii* (189—191). G. L. Hromádka: rozbor jeho theologické etiky (191—196). — *Závěry: úsilí o nový objektivism; problém mravní přestává být otázkou pouhé interpretace skutečnosti a stává se problémem organisace, strategie, činu a práce. Ohlas toho v teorii. Apriorism a empirism. Zkušenost a víra* (196—199). —

VII. O basi objektivních soudů v etice . . . . . 200—206

Podmíněnost všech platných soudů. Patero důsledků z této věty. Hodnocení nejméně podmíněnou činností myšlenkovou (200—202). Spor mezi apriorismem a aposteriorismem. Nedostatky method zkušenostních. Hubené výtěžky apriorních evaluací. Systém poznatků o etických hodnotách něco jiného než složitý proces skutečné volby (202—203). Přes to existuje společná base objektivní platnosti soudů u obou method. Nutno revidovati pojem zkušenosti. Stavitelé a pionýři v etice. Právě apriori není v oblasti rozumu, nýbrž v aristotelovském proteron té fysei. Na tomto základě buduje duch požadavky, jež vykračují daleko z mezí dosavadní zkušenosti (203—206).

VIII. Autonomie a heteronomie . . . . . 207—220

Vysvětlení běžného smyslu obou pojmů. Zákon Mojžíšův: proč se heteronomie stala slovem odiosním (207—209). Autonomie a láska. Heteronomie cestou k autonomii. Nedospě-

lost dospělých (209—212). Psychologický význam heteronomie. Není každá autonomie mravná. Povinnost je vždy prvek psychologicky heteronomní. Přirozené a vyšší já (212—214). Rigorism Kantův a jeho zdravé jádro. Rozpor mezi zkušeností individuální a kolektivní. Bez víry to nejde. Tápeme vpřed (214—217). Heteronomie v neúprosné škole života. Problém Boha v etice. Mravní zákonitost není naturalistická (217—218). Nebezpečí dualismu v etice. Čistě autonomní by byl jen iluzionismus (218—220).

Rejstřík jmenný 221

